

THỰC HIỆN MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP Ở VIỆT NAM - KẾT QUẢ VÀ NHIỆM VỤ ĐẶT RA

★ PGS, TS NGUYỄN MINH PHƯƠNG

Học viện Hành chính và Quản trị công

★ ThS NGUYỄN THỊ THIỀU HƯƠNG

Đảng ủy phường Thượng Hồng, tỉnh Hưng Yên

● **Tóm tắt:** Các kết luận của Bộ Chính trị, Ban Bí thư và Nghị quyết của Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã mở ra một định hướng lớn về đổi mới tổ chức, hoạt động của chính quyền địa phương theo mô hình chính quyền địa phương 2 cấp từ ngày 01-7-2025. Sau tháng đầu triển khai thực hiện, các kết quả đạt được là rất to lớn cho thấy sự sáng suốt, đúng đắn và kịp thời của Đảng và Nhà nước ta. Tuy nhiên, vẫn còn một số vấn đề đặt ra cần tiếp tục giải quyết để bảo đảm mô hình chính quyền địa phương 2 cấp vận hành thông suốt, hiệu quả, nhất là cấp cơ sở phải chủ động nắm, điều hành kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh.

● **Từ khóa:** mô hình 2 cấp; chính quyền địa phương; cấp cơ sở.

1. Mở đầu

Phân định đơn vị hành chính - lãnh thổ và tổ chức chính quyền địa phương 3 cấp (tỉnh - huyện - xã) ở nước ta thời gian qua đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, góp phần ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, trước yêu cầu phát triển mới của đất nước, mô hình tổ chức chính quyền địa phương đó đã bộc lộ những hạn chế, bất cập nhất định. Do đó, việc sắp xếp lại các đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã và thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp là một cải cách hành chính cấp quốc gia với tầm vóc to lớn, tạo không gian phát triển mới; là bước ngoặt tái cấu trúc toàn diện để xây dựng nền hành chính tinh gọn, hiện đại, đủ tầm đón đầu cơ hội trong kỷ nguyên mới.

2. Nội dung

2.1. Khái quát việc triển khai mô hình chính quyền địa phương 2 cấp

Kết luận số 126-KL/TW ngày 14-02-2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về một số nội dung, nhiệm vụ tiếp tục sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị năm 2025; Kết luận số 127-KL/TW ngày 28-02-2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về triển khai nghiên cứu, đề xuất tiếp tục sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị; Kết luận số 137-KL/TW ngày 28-3-2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về Đề án sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, đã mở ra một định hướng lớn cho tổ chức, hoạt động của chính quyền địa phương trong bối

cảnh chuẩn bị mọi điều kiện, tâm thế để đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới, thịnh vượng và bền vững.

Thể chế hóa các quan điểm chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư về tổ chức chính quyền địa phương theo mô hình 2 cấp, Quốc hội đã thông qua Nghị quyết số 203/2025/QH15 ngày 16-6-2025 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp năm 2013 và Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 72/2025/QH15 ngày 16-6-2025, Luật Cán bộ, công chức số 80/2025/QH15 ngày 24-6-2025; Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành các nghị quyết về sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã. Theo đó, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của chính quyền địa phương cấp tỉnh và cấp xã (sau khi kết thúc hoạt động của đơn vị hành chính cấp huyện từ ngày 1-7-2025) được xác định:

Đối với cấp tỉnh: là cấp thực hiện các nhiệm vụ mang tính chất quản lý chung trên địa bàn tỉnh, chủ động ban hành các chính sách, chiến lược, quy hoạch và những vấn đề có tính chất quan trọng, liên vùng, liên tỉnh. Các nhiệm vụ này đòi hỏi năng lực tổng quát, chuyên môn sâu, bảo đảm sự chỉ đạo, điều hành thống nhất trên toàn tỉnh. Theo Nghị quyết số 202/2025/QH15 ngày 12-6-2025 của Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, cả nước có 34 đơn vị hành chính cấp tỉnh.

Đối với cấp xã: là cấp tổ chức thực thi chính sách từ trung ương hoặc từ tỉnh. Các nhiệm vụ của cấp xã chủ yếu là thực thi, thừa hành, tập trung vào việc phục vụ dịch vụ công trực tiếp cho người dân; trực tiếp giải quyết những vấn đề cụ thể, thiết yếu cho người dân; các nhiệm vụ cơ bản, cần có sự tham gia của cộng đồng, phát huy tính chủ động, sáng tạo của cấp cơ sở và là cấp gần dân, sát dân nhất, lắng nghe ý kiến

trực tiếp, phản ánh của người dân để đề xuất cấp tỉnh điều chỉnh các quy định, thẩm quyền, nhiệm vụ cho phù hợp với mong muốn, yêu cầu chính đáng của người dân. Theo các nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, từ 10.035 đơn vị hành chính cấp xã được sáp nhập thành 3.321 đơn vị (có 128 đơn vị hành chính cấp xã không thực hiện sắp xếp do có vị trí biệt lập hoặc có vị trí đặc biệt quan trọng liên quan đến quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ quyền quốc gia).

2.2. Những kết quả cơ bản trong thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp

Từ ngày 01-6-2025 đến ngày 30-7-2025, Chính phủ đã ban hành 98 nghị định, nghị quyết quy phạm pháp luật, trong đó phần lớn các văn bản quy định liên quan đến sắp xếp đơn vị hành chính, điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của chính quyền địa phương 02 cấp trong các ngành, lĩnh vực cụ thể, trong đó có: 30 nghị định về phân quyền, phân cấp, phân định thẩm quyền trong các lĩnh vực; 05 nghị định quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Cán bộ, công chức năm 2025; 02 nghị định về tổ chức bộ máy, biên chế của chính quyền địa phương 02 cấp; 04 nghị định quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Bảo hiểm xã hội (làm cơ sở pháp lý thực hiện các chính sách bảo hiểm xã hội cho cán bộ, công chức, viên chức, người lao động sau sắp xếp tổ chức bộ máy và người dân, doanh nghiệp trên địa bàn đơn vị hành chính mới); 01 nghị quyết xử lý khó khăn, vướng mắc về việc lập mới, điều chỉnh và phê duyệt quy hoạch phân khu đối với khu vực hình thành đô thị khi thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính các cấp và tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp,...

Thủ tướng Chính phủ đã ban hành 02 công điện, 04 quyết định và các văn bản chỉ đạo liên

quan đến việc triển khai thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp, tháo gỡ vướng mắc, khó khăn cho địa phương; tổ chức và chủ trì các hội nghị toàn quốc và vùng trọng điểm.

Các bộ, cơ quan ngang bộ đã tích cực hướng dẫn, kiểm tra, tiếp nhận phản ánh, kiến nghị và đôn đốc việc triển khai mô hình chính quyền địa phương 02 cấp ở các địa phương, bảo đảm các nhiệm vụ tại các kết luận của Bộ Chính trị, Ban Bí thư và phân công của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ.

Ban Thường vụ các tỉnh, thành phố thành lập các tổ công tác, phân công các đồng chí ủy viên ban thường vụ, ủy viên ban chấp hành đảng bộ tỉnh, thành phố, lãnh đạo các sở, ban, ngành cấp tỉnh trực tiếp chỉ đạo, kiểm tra việc vận hành hoạt động của đảng bộ, hội đồng nhân dân, ủy ban nhân dân (UBND) cấp xã.

Thực hiện theo Nghị định số 150/2025/NĐ-CP ngày 12-6-2025 của Chính phủ quy định tổ chức các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương và UBND xã, phường, đặc khu thuộc tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, cả nước thành lập 465 cơ quan chuyên môn thuộc UBND cấp tỉnh, gồm 12 cơ quan chuyên môn được tổ chức thống nhất ở 34 tỉnh, thành phố; có 56 cơ quan chuyên môn đặc thù ở một số địa phương (Sở Dân tộc và Tôn giáo, Sở Ngoại vụ, Sở Du lịch, Sở Quy hoạch - Kiến trúc, Sở An toàn thực phẩm); 9.916 phòng chuyên môn cấp xã đã được thành lập tại các xã, phường, đặc khu (một số xã, đặc khu - đơn vị hành chính cấp xã không sáp nhập chưa thành lập đủ 03 phòng chuyên môn theo quy định của Chính phủ). Riêng đối với trung tâm phục vụ hành chính công, căn cứ quy định tại Nghị định số 118/2025/NĐ-CP ngày 09-6-2025 của Chính phủ về thực hiện thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông

tại bộ phận một cửa và cổng dịch vụ công quốc gia, hiện có 32 tỉnh, thành phố thực hiện theo mô hình 02 cấp (gồm trung tâm phục vụ hành chính công thuộc văn phòng UBND cấp tỉnh và Trung tâm phục vụ hành chính công thuộc UBND cấp xã); đối với Thành phố Hà Nội và tỉnh Quảng Ninh thực hiện theo mô hình một cấp (trung tâm phục vụ hành chính công thuộc UBND cấp tỉnh, có các chi nhánh theo khu vực liên xã và điểm phục vụ thủ tục, dịch vụ hành chính công tại các đơn vị hành chính cấp xã).

Trên cơ sở quy định của các luật, nghị quyết, nghị định, đặc biệt là 30 nghị định của Chính phủ, các bộ, ngành đã rà soát và ban hành 66 thông tư để tiếp tục phân cấp, phân định thẩm quyền và hướng dẫn các nội dung thuộc thẩm quyền quản lý nhà nước về tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp; ban hành các thông tư hướng dẫn về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan chuyên môn thuộc UBND cấp tỉnh, cấp xã để kịp thời giải quyết các khó khăn, vướng mắc của địa phương nhằm bảo đảm quá trình vận hành chính quyền địa phương 02 cấp liên tục, thông suốt, không bị gián đoạn.

Sau hơn 01 tháng triển khai thực hiện, theo báo cáo của Bộ Nội vụ - cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo thực hiện sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp, trong bối cảnh khối lượng công việc lớn, thời gian gấp, đối tượng tác động rộng, việc vận hành chính quyền hai cấp bước đầu đã đạt được nhiều kết quả quan trọng, như:

- Hoàn thành việc sắp xếp, kiện toàn hội đồng nhân dân, UBND cấp tỉnh, cấp xã; thành lập cơ quan chuyên môn, tổ chức hành chính; ban hành các quyết định thành lập đơn vị sự nghiệp công lập cấp tỉnh, cấp xã; bố trí cán bộ, công chức giữ chức danh lãnh đạo, quản lý để trực tiếp điều

hành hoạt động ngay sau khi vận hành chính quyền địa phương 02 cấp.

- Thực hiện các thủ tục tiếp nhận, giải quyết thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp; vận hành hệ thống phần mềm giải quyết thủ tục hành chính vào điều hành, giải quyết công việc và thực hiện thành công việc kết nối, liên thông Cổng dịch vụ công quốc gia; xây dựng kế hoạch triển khai phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

- Việc giải quyết chế độ, chính sách đối với cán bộ, công chức, viên chức sau sắp xếp đơn vị hành chính được quan tâm, giải quyết theo quy định. Tính đến ngày 29-7-2025, số liệu nghỉ việc, nghỉ hưu theo Nghị định số 178/2024/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 67/2025/NĐ-CP) là 85.634 cán bộ, công chức, viên chức. Các địa phương đang tiến hành lập danh sách, tiến hành quy trình thẩm định để giải quyết chế độ, chính sách đối với người hoạt động không chuyên trách cấp xã nghỉ từ ngày 01-7-2025.

- Sắp xếp, bố trí, xử lý trụ sở, tài sản công khi sắp xếp đơn vị hành chính (theo báo cáo của Bộ Tài chính đến ngày 24-7-2025, tổng số lượng cơ sở nhà, đất dôi dư cần tiếp tục xử lý là 9.002 cơ sở cả cấp tỉnh và cấp xã).

- Nhiều địa phương ban hành kế hoạch cụ thể để tăng cường quản lý văn thư, lưu trữ trong quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy; thực hiện việc bàn giao tài liệu và cơ sở dữ liệu sau sắp xếp đúng quy định, bảo đảm tính chặt chẽ và an toàn; triển khai số hóa tài liệu lưu trữ lịch sử, tài liệu hành chính và tài liệu chuyên ngành, từng bước hình thành cơ sở dữ liệu điện tử phục vụ quản lý.

- Tình hình an ninh, chính trị, trật tự an toàn xã hội trên cả nước được giữ vững, không phát sinh các vấn đề lớn, phức tạp. Đa số người dân đồng tình với chủ trương sắp xếp lại đơn vị hành chính, tinh gọn tổ chức bộ máy hệ thống

chính trị đáp ứng sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước trong kỷ nguyên mới.

2.3. Một số khó khăn, vướng mắc trong thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp và nguyên nhân

Tổ chức bộ máy chưa phù hợp, số lượng phòng chuyên môn của UBND cấp xã được quy định đồng nhất giữa các đơn vị hành chính cấp xã (gồm văn phòng hội đồng nhân dân và UBND và 02 phòng chuyên môn), trong khi diện tích tự nhiên, dân số và số lượng nhiệm vụ, lĩnh vực giữa các xã, phường lại rất khác nhau. Một số chính quyền địa phương cấp xã chưa bố trí đủ các vị trí lãnh đạo chủ chốt cấp xã. Việc thành lập, sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập cấp xã ở một số địa phương còn vướng mắc, chưa rõ thẩm quyền thực hiện; quy định về thẩm quyền bổ nhiệm lãnh đạo, quản lý các đơn vị trường học tại địa bàn các xã, phường, đặc khu thiếu sự thống nhất.

Số lượng và chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức được bố trí chưa đồng đều giữa các đơn vị hành chính cấp xã; số lượng, cơ cấu về chuyên môn công chức ở nhiều đơn vị hành chính cấp xã vừa thừa, vừa thiếu. Tại nhiều xã, đặc khu thiếu công chức có trình độ chuyên môn về các lĩnh vực công nghệ thông tin, địa chính, tài chính, y tế, xây dựng, giao thông... Việc giải quyết dôi dư cán bộ, công chức, viên chức sau sắp xếp đơn vị hành chính là một áp lực lớn cho các địa phương.

Một số đối tượng cán bộ, công chức chịu sự tác động do sắp xếp tổ chức bộ máy, tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp nhưng chưa được áp dụng chế độ, chính sách tại Nghị định số 178/2025/NĐ-CP (sửa đổi, bổ sung tại Nghị định số 67/2025/NĐ-CP). Một số địa phương lúng túng trong việc bố trí cho người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã tiếp tục hoạt động chậm nhất đến ngày 30-5-2026 theo chỉ đạo của

Trung ương. Nhiều địa phương gặp khó khăn trong việc bố trí nhà ở, phương tiện cho cán bộ, công chức khi chuyển đến nơi mới.

Hệ thống hạ tầng của trung tâm phục vụ hành chính công từ trung ương, cấp tỉnh, cấp xã chưa đồng bộ, thống nhất nên gặp khó khăn khi liên thông, chưa bảo đảm dịch vụ công toàn trình. Tại nhiều đơn vị hành chính cấp xã mới sáp nhập, cán bộ, công chức chưa được cấp đầy đủ chữ ký số, tài khoản đăng nhập hệ thống quản lý điều hành; hạ tầng công nghệ thông tin chưa bảo đảm, gây gián đoạn trong xử lý hồ sơ, văn bản điện tử và cung cấp dịch vụ công. Trang thiết bị chuyên dụng (máy scan, máy đọc mã vạch...) để phục vụ công việc, số hóa ở nhiều địa phương chưa được cấp đầy đủ. Năng lực chuyển đổi số và trình độ khoa học công nghệ của đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã còn hạn chế trong khi khối lượng thủ tục hành chính phải giải quyết ở cấp xã rất lớn, số lượng người dân có nhu cầu thực hiện các thủ tục hành chính tăng cao.

Điều kiện cơ sở vật chất và điều kiện làm việc còn hạn chế. Trụ sở làm việc ở một số địa phương, nhất là đối với cấp xã ở khu vực miền núi vẫn còn thiếu hoặc xuống cấp, chật hẹp, không đủ diện tích và phân tán. Công năng của trụ sở làm việc hiện tại vốn chỉ đủ bố trí cho các cơ quan, tổ chức, đơn vị trước khi sắp xếp, dẫn đến việc bố trí trụ sở không tập trung, gây khó khăn trong chỉ đạo, điều hành. Một số trung tâm, điểm thực hiện thủ tục hành chính có khoảng cách xa, chưa bảo đảm thuận lợi đi lại cho người dân khi giải quyết các thủ tục. Việc xử lý trụ sở dôi dư theo phương án chuyển đổi công năng thành các cơ sở y tế, giáo dục, công trình công cộng ở một số địa phương gặp khó khăn do thiếu hướng dẫn hoặc không phù hợp.

Việc phân công, phân cấp quản lý và tổ chức cung ứng các dịch vụ công ích trên địa bàn đô

thị còn bất cập. Luật Tổ chức chính quyền địa phương quy định “phường là một đơn vị hành chính ở đô thị”, tức là chỉ một địa bàn (khu vực) của đô thị trong khi trên thực tế, đô thị là một chỉnh thể thống nhất, liên thông về kết cấu hạ tầng. Do đó, việc quản lý và tổ chức cung ứng các dịch vụ công, nhất là dịch vụ công ích như điện chiếu sáng, cấp, thoát nước, thu gom rác thải, vệ sinh môi trường, công viên, cây xanh trên địa bàn đô thị còn lúng túng, vướng mắc.

Nguyên nhân của những hạn chế, vướng mắc nêu trên là do mô hình tổ chức chính quyền 02 cấp là một cải cách thể chế, tác động sâu rộng đến hệ thống chính trị nói chung, chính quyền địa phương nói riêng và đội ngũ cán bộ, công chức và đời sống nhân dân. Tuy nhiên, thời gian chuẩn bị và vận hành chính thức tương đối ngắn, trong khi khối lượng công việc lớn, địa bàn triển khai rộng, các bộ, ngành thực hiện trên tinh thần “vừa chạy, vừa xếp hàng”, việc xây dựng các luật, nghị định, thông tư hướng dẫn thực hiện chính quyền địa phương 02 cấp phải đáp ứng yêu cầu tiến độ gấp; cơ quan liên quan, cơ quan chủ trì soạn thảo chưa dự liệu hết các vấn đề phát sinh trong thực tiễn nên quy định của các văn bản quy phạm pháp luật còn mâu thuẫn, chưa thống nhất, chồng chéo hoặc có điểm chưa đủ cụ thể, rõ ràng để địa phương tổ chức thực hiện.

Năng lực, trình độ và sự thích ứng của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức chưa đồng đều. Nhiều cán bộ, công chức tại cơ sở chưa được đào tạo, tập huấn đầy đủ về mô hình mới vận hành, đặc biệt là các kỹ năng liên quan đến xử lý công việc trong môi trường số, hành chính điện tử. Một bộ phận cán bộ, công chức còn tâm lý e ngại thay đổi, lúng túng trong việc xử lý các tình huống phát sinh sau khi tổ chức lại bộ máy.

Điều kiện kỹ thuật, con người cho công tác chuyển đổi số chưa được chuẩn bị đầy đủ. Điều

kiện cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật, công nghệ thông tin còn hạn chế, nhất là tại các xã vùng sâu, vùng xa, địa phương khó khăn, hạ tầng công nghệ thông tin chưa được đầu tư đồng bộ; phần mềm quản lý điều hành chưa kết nối thông suốt với cấp tỉnh; đường truyền mạng yếu, thiếu máy tính, máy in, thiết bị lưu trữ,... Việc triển khai các nhiệm vụ số hóa, liên thông dữ liệu, ký số, xử lý hồ sơ điện tử còn gặp nhiều cản trở khách quan do thiếu điều kiện bảo đảm.

Bên cạnh đó, công tác lãnh đạo, chỉ đạo ở một số địa phương chưa thực sự quyết liệt, đồng bộ; chưa kịp thời cụ thể hóa chỉ đạo của Trung ương, Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ thành các chương trình, kế hoạch hành động cụ thể; có nơi vẫn còn lúng túng trong khâu tổ chức triển khai, dẫn đến tiến độ chậm, chất lượng chưa bảo đảm yêu cầu đề ra.

2.4. Một số giải pháp tiếp tục hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp

Quán triệt sâu sắc và thực hiện đầy đủ các nội dung trong Kết luận số 179-KL/TW ngày 25-7-2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Theo đó, cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, đẩy mạnh công tác truyền thông về sự cần thiết và ưu việt của việc thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp ở nước ta trong bối cảnh mới, phổ biến thông tin về hoạt động của chính quyền địa phương 2 cấp; khơi dậy tinh thần yêu nước, khát vọng cống hiến, ý chí quyết tâm trong đội ngũ cán bộ, công chức; nâng cao nhận thức, củng cố niềm tin, tạo sự đồng thuận trong toàn xã hội.

Hai là, các bộ, ngành, cấp ủy, chính quyền địa phương, nhất là người đứng đầu tập trung lãnh đạo, chỉ đạo sát sao, nắm vững tình hình ở

cơ sở, kịp thời hướng dẫn, tháo gỡ, giải quyết những khó khăn, vướng mắc phát sinh thuộc lĩnh vực phụ trách, nhất là giải quyết các thủ tục cho người dân, doanh nghiệp về đất đai, cấp phép xây dựng, thủ tục đầu tư, thuế, kinh doanh...; quan tâm bố trí đủ cán bộ tại trung tâm phục vụ hành chính công cấp xã. Thường xuyên kiểm tra việc thực hiện các quy định về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền; về quy trình công tác, hồ sơ, thủ tục hành chính,...; về cung cấp dịch vụ công, dịch vụ công trực tuyến.

Ba là, các cơ quan, tổ chức có liên quan tiếp tục rà soát, ban hành các luật, nghị quyết, nghị định, thông tư có liên quan đến phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền; rà soát, điều chỉnh các văn bản pháp luật chuyên ngành đang có nội dung chồng chéo, chưa phù hợp hoặc thiếu quy định cụ thể, bảo đảm phân định rõ giữa cấp tỉnh và cấp xã, tránh trùng lặp, bỏ sót chức năng quản lý nhằm tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc và điểm nghẽn pháp luật theo đúng tinh thần chỉ đạo của Bộ Chính trị... Ban hành các hướng dẫn về quy trình, quy chuẩn thực hiện các nhiệm vụ, quyền hạn đã phân cấp cho cấp tỉnh, cấp xã; công bố, công khai đầy đủ thủ tục hành chính tới người dân, doanh nghiệp. UBND cấp tỉnh khẩn trương ban hành quy định về chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức của các cơ quan chuyên môn cấp tỉnh và cấp xã, bảo đảm rõ người, rõ việc, không chồng chéo, bỏ sót chức năng, nhiệm vụ; chuyển mạnh cấp cơ sở sang chủ động nắm, điều hành kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh.

Bốn là, Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành có liên quan phối hợp với chính quyền địa phương hoàn thiện cơ sở hạ tầng công nghệ, hạ tầng cơ sở dữ liệu bảo đảm chất lượng, phục vụ hoạt động, vận hành của trung tâm phục vụ hành chính công cấp xã; bảo đảm hoàn thành việc “xóa các điểm lờm sáng” để các thôn, bản có điều kiện tiếp

cận chuyển đổi số; khẩn trương triển khai thực hiện đồng bộ cơ sở dữ liệu về tư pháp - hộ tịch; khắc phục lỗi hệ thống phần mềm dịch vụ công, phần mềm hộ tịch để tạo thuận lợi trong việc giải quyết thủ tục hành chính cho người dân.

Năm là, các bộ, cơ quan ngang bộ tăng cường hoạt động của các tổ công tác, tổ giúp việc liên ngành và bố trí công chức làm đầu mối thường trực để tiếp nhận, hướng dẫn, hỗ trợ kỹ thuật và theo dõi sát tiến độ triển khai mô hình chính quyền địa phương 2 cấp tại các địa phương, đặc biệt là ở cấp xã; chủ động hướng dẫn các địa phương tháo gỡ khó khăn, xử lý các vướng mắc liên quan đến tổ chức bộ máy, điều chuyển cán bộ, công chức, phân cấp nhiệm vụ, phân bổ ngân sách, sử dụng cơ sở vật chất, kết nối hạ tầng công nghệ thông tin, dữ liệu dân cư và hộ tịch.

Sáu là, thực hiện rà soát, đánh giá, phân loại gắn với cơ cấu lại và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã sau sắp xếp để có thể cho nghỉ theo chế độ những cán bộ, công chức không đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ, đồng thời bổ sung lực lượng mới. Tổ chức tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ; bồi dưỡng, cập nhật kiến thức, thông tin thường xuyên, liên tục, ưu tiên thực hiện kịp thời trong giai đoạn vận hành bộ máy mới theo thứ tự quan trọng, cần thiết, như là thuế, đăng ký kinh doanh, đất đai, công nghệ thông tin, môi trường, y tế,...

Bảy là, để bảo đảm yêu cầu quản lý thống nhất, hiệu quả hạ tầng đô thị và cung ứng dịch vụ công cho tổ chức, công dân, cần quy định mối quan hệ giữa chính quyền các phường trong việc tổ chức và cung ứng các dịch vụ công không phụ thuộc và địa giới hành chính. Có thể tham khảo kinh nghiệm tổ chức các hội đồng liên phường, xã (tổ chức mềm, mang tính tự nguyện - không mang tính chất hành chính nhà nước) của các nước trên thế giới để mở rộng

không gian phát triển và giải quyết có hiệu quả những vấn đề kinh tế - xã hội có tính chất liên đơn vị hành chính, nhất là ở các đô thị.

3. Kết luận

Việc sáp nhập các đơn vị hành chính cấp tỉnh và thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp không chỉ là cải cách bộ máy thuần túy, giảm tầng nấc trung gian mà là quyết định chiến lược, mang tầm vóc lịch sử, thể hiện tư duy cải cách hành chính mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước, hướng tới xây dựng chính quyền địa phương hiện đại, tinh, gọn, mạnh, gần dân, sát dân, phục vụ nhân dân tốt hơn, phù hợp với xu thế phát triển của đất nước và sự phát triển của nền hành chính hiện đại trên thế giới. Mặc dù còn những công việc cần tiếp tục thực hiện, nhưng các kết quả đạt được vừa qua đã khẳng định tính đúng đắn của chủ trương xây dựng mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, đồng thời thể hiện sự nỗ lực lớn của các cấp, các ngành và sự ủng hộ của nhân dân □

Ngày nhận bài: 4-8-2025; Ngày bình duyệt: 25-8-2025; Ngày duyệt đăng: 28-8-2025.

Email tác giả: nmphuongdhnv@gmail.com

Tài liệu tham khảo:

1. Quốc hội: Nghị quyết số 203/2025/QH15 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp năm 2013.
2. Quốc hội: Luật Tổ chức chính quyền địa phương số 72/2025/QH15.
3. Kết luận số 179-KL/TW ngày 25-7-2025 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của mô hình chính quyền địa phương 2 cấp.
4. Bộ Nội vụ: Dự thảo Báo cáo sơ kết tình hình 01 tháng triển khai thực hiện và vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp.